

Prioriterade områden för samverkan mellan Region Örebro län och Länsstyrelsen i Örebro län under 2022–2023

Inledning

Länsstyrelsen och Region Örebro län samverkar idag i ett antal olika frågor. För att fokusera och prioritera samverkan fastställdes under 2018 en överenskommelse om fördjupad länssamverkan mellan organisationerna. I överenskommelsen står att ett samverkansdokument årligen ska fastställas med prioriterade områden samt identifierade gemensamma satsningar. De frågor som väljs ut för prioriterad samverkan är sådana som är av betydelse för länets utveckling och där Länsstyrelsen och Region Örebro län bör arbeta tillsammans. Utgångspunkten är vidare att ledningarna är aktiva i frågorna, båda organisationerna har uppdrag men med lite olika perspektiv samt att vi har en etablerad samverkan som vi vill utveckla. Med en gemensam ansats kan vi stärka länets utveckling regionalt och nationellt.

I denna överenskommelse om samverkan har digitalisering lagts som ett raster i de prioriterade områdena med koppling till digitaliseringsstrategin då digitalisering inte är ett mål i sig. Vad gäller målsättning för digitaliseringsstrategin har denna placerats under det prioriterade området digital infrastruktur.

Under åren 2019–2020 fastställdes en samverkansinriktning som nu uppdateras enligt nedan. Inför 2022 och 2023 har områdena Digital infrastruktur, Landsbygdsutveckling, Klimat och energi och Återstart Covid- 19 prioriterats.

Prioriterade områden och målsättningar under 2022–2023

➤ Digital infrastruktur

Frågan om digitalisering är angelägen för länets invånare och näringsidkare. I Örebro län samverkar våra organisationer inom ramen för Digitaliseringsstrategin. Målet är att "Hela Örebro län ska ha tillgång till infrastruktur som medger snabbt bredband, stabila mobila tjänster och som stödjer digitalisering." I strategin pekas en länsgemensam riktning ut för vårt arbete att nyttja de möjligheter som digitaliseringen ger för att skapa mervärde och livskvalitet för de som bor och verkar i länet. I strategin finns följande fem fokusområden för en bättre samhällservice; digital infrastruktur, digital kompetens, digital trygghet, digital innovation och digital ledning.

I länets Digitaliseringsstrategi ingår digital infrastruktur där målet är utbyggnad av fiber samt ett väl utbyggt mobilt bredband vilket är en nödvändighet för den digitalisering som beslutats i strategin.

Bredband är en högt prioriterad fråga i hela landet. Ett väl utbyggt och fungerande bredband är en förutsättning för att exempelvis landsbygderna ska uppfattas som attraktiva att bo och driva företag i. Det är också en förutsättning för digitaliseringen av samhället vilket adresseras på samtliga nivåer från EU/nationell/regional och lokal nivå. En väl fungerande samverkan mellan våra organisationer är mycket viktigt för att uppnå de högt uppställda målen som finns nationellt men också regionalt.

Det finns också en Regional handlingsplan för bredband som säger att "År 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband - 98 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 1 Gbit/s - 99,9 procent av alla hushållen och företag bör ha tillgång till 100 Mbit/s - 100 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till 30 Mbit/s."

Intresset från marknaden att bygga bredband har minskat under en tid och Länsstyrelsen har därför tagit fram en marknadsanalys. Som ett resultat av den analysen konstaterades att efteranslutningar skulle vara ett effektivt sätt att öka anslutningsgraden i vissa kommuner. Ett arbete har påbörjats för att se över möjligheterna för efteranslutningar.

En nätverksanalys i syfte att kostnadsberäkna återstoden av bredbandsutbyggnaden i länet har också gjorts. En analys om förutsättningar för samhällsmaster har också inletts genom samverkan i Mellansverige. Regionen utför även en kartläggning av den mobila bredbandstäckningen i länet.

Under 2020 beslutades om ett nytt bredbandsstöd via Post- och Telestyrelsen (PTS), där Region Örebro län har ansvar för prioritering och möjlighet till kvalitetskontroll av underlag.

Aktuellt

Det nya stödet via PTS infördes under våren 2021 och utlysningen startades i maj och avslutades i augusti. Principer för Region Örebro läns utpekande av prioriterade byggnader har tagits fram. Utpekande av prioriterade byggnader är en del i processen för det nya bredbandsstödet.

Region Örebro län arbetar med att informera om stödet, och har fokus på ökad dialog mellan offentliga aktörer och kommersiella aktörer. Detta är avgörande för att länet ska få möjlighet att ta del av det nya bredbandsstödet. Region Örebro län genomför även en kartläggning av mobiltäckning på länets större vägar.

Trådlösa bredbandslösningar som FWA är beroende av en väl utbyggd fiber och mast-infrastruktur. Utbyggnaden av dessa system har i vissa områden påverkat möjligheterna för fiberutbyggnad. Många ser i dagsläget en sådan lösning som en godtagbar lösning för bredbandsuppkoppling för att tillgodo se dagens behov. Regeringens bredbandsmål är 100 mbit/s vilket dessa lösningar hittills inte kan garantera.

Målsättning 2022–2023

- Tillsammans driva på utbyggnaden av bredband i länet i dialog med kommuner och andra berörda aktörer
- Tillsammans arbeta för genomförande av handlingsplan för bredbandsfrågor.
- Tillsammans arbeta för genomförande av digitaliseringsstrategin och dess handlingsplan

➤ Landsbygdsutveckling

Under 2018 sattes mål och inriktning för landsbygdspolitiken genom att landsbygdspropositionen (2017/18:179) antogs av riksdagen. Nu finns en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder. Fokus är på företagande, jobb, boende och välfärd för att skapa förutsättningar för alla delar av landet att utvecklas. Insatser görs inom områdena; näringsliv och företagande, digital kommunikation och transportinfrastruktur, innovation och kompetens, samhällsplanering och bostadsbyggande, kommersiell service, välfärdstjänster och kultur och statens närvaro.

I Örebro län pågår arbete med ett regionalt skogsprogram med målsättningar satta utifrån prioriteringar i det nationella skogsprogrammet. Till det regionala skogsprogrammet har en handlingsplan för skoglig bioekonomi knutits och ytterligare handlingsplaner kan tillkomma.

Arbetet med implementeringen av handlingsplanen för livsmedelsstrategin pågår. Region Örebro län och Länsstyrelsen är initiativtagare till handlingsplanen och det är fortsatt viktigt att samverkan bidrar till att resurserna används på ett sådant sätt att en så bra effekt som möjligt uppnås. Strategin har fyra områden och Länsstyrelsen ansvar för området Regler och Villkor medan Region Örebro län ansvarar för området Kunskap och innovation. I de två övriga områdena delas ansvaret. Region Örebro län och Länsstyrelsen stödjer även gemensamt AgroÖrebro, som är en central aktör för genomförandet av livsmedelsstrategin.

Aktuellt

- Nytt Landsbygdsprogram (övergångsår 2022–2023)
- Genomförande av nytt Serviceprogram
- Genomförande av livsmedelshandlingsplanen
- Fortsatt arbete med skogsprogrammet och genomförande av befintlig handlingsplan
- Fortsatt utveckla regional samverkan utifrån den sammanhållna politiken för Sveriges landsbygder.

Länsstyrelsen har under 2021 beslutat om skogsprogrammet och Region Örebro län har beslutat om *Handlingsplan för innovation och förädlad skogsråvara i världsklass*. Länsstyrelsen och Regionen kommer gemensamt ta fram en aktivitetsplan som kopplar till skogsprogrammet. Där förtydligas vilka aktörer som ansvarar för och jobbar med vilka aktiviteter. Under våren 2022 kommer Regionen slutföra en förstudie om skoglig bioekonomi tillsammans med Paper province i Värmland.

För landsbygden kan digitaliseringen innebära flera positiva utvecklingsområden där välfärdstjänster kan utvecklas och ge hemsjukvården nya möjligheter till service och omvårdnad. Även inom jord- och skogsbruk kan digitaliseringen medföra ett mer effektivt brukande.

Målsättning 2022-2023

- Tillsammans verka för en levande landsbygd i Örebro län
- Utveckla samverkan mellan våra respektive organisationer rörande regional utveckling och landsbygdsfrågor
- Samverka i genomförandet av skogsprogrammet, livsmedelshandlingsplanen, serviceprogrammet och till dessa tillhörande handlingsplaner.

➤ Klimat och energi

För att vi ska uppnå uppsatta energi- och klimatmål behöver näringsliv, kommuner och myndigheter samarbeta. Det regionala arbetet handlar om att minska utsläppen av växthusgaser, öka takten för energieffektivisering och öka andelen förnybar energi. Energi och klimatprogram för Örebro län är gemensam grund för detta.

Aktuellt

Energi- och klimatprogram för Örebro län 2021–2024 har antagits under hösten 2021. Under 2021 bildades ett klimatråd för länets näringsliv och offentliga aktörer. Syftet är att få ett större driv i klimatfrågorna och att skapa en arena för samverkan och omsätta energi- och klimatprogrammets mål till handling. Landshövdingen och Regionstyrelsens ordförande innehar gemensamt ordförandeskapet för rådet.

En gemensam handlingsplan för hållbara resor och transporter i Örebro län har tagits fram och beslutats under 2019/2020. Detta utifrån de liknande uppdrag gällande transporter som båda organisationerna har haft. Under 2022 behöver ytterligare insatser göras för att sprida planen och stötta länets aktörer att ställa om sina transporter utifrån planen.

Organisationerna jobbar tillsammans i projekten:

- Rena resan och fossilfritt 2030 fordon och drivmedel som syftar till att resa hållbart och ställa om offentliga organisationers fordon.
- Fastighetsnätverket och projektet framtidssäkra byggnader.

Målsättning 2022–2023

- Tillsammans arbeta med genomförandet av energi-och klimatprogram 2021 – 2024
- Tillsammans driva Klimatrådet för att kunna mobilisera projekt utifrån rådet 2022-2023
- Mobilisera nya projekt och samordna oss regionalt när nya likartade uppdrag ges från nationell nivå.
- Fortsätta att utveckla den gemensamma kommunikationsplattformen för länets energi och klimatråd
- Nyttja varandras styrkor genom kartläggning av våra kompetenser

➤ Återstart Covid-19

Covid 19 Pandemin har ställt mycket på ända och lett till stora påfrestningar på samhället. Förutom att ta hand om och vårda sjuka så har frågor för näringslivet aktualiserats samt sociala konsekvenser.

Mot bakgrund av pandemin har EU beslutat om ett omfattande återhämtningspaket för att bidra till att avhjälpa de ekonomiska och sociala utmaningar som följt som en direkt konsekvens av pandemin. Paketet ska också bland annat bidra till att bygga ett EU som är mer miljövänligt, digitalt och resilient. För att strukturera och fördela medlen inom ett initiativ under paketet har Sverige tagit fram en återhämtningsplan. De åtgärder som finns i Sveriges återhämtningsplan är presenterade i statens budget inom exempelvis Klimatklivet, Industriklivet och Bredbandsutbyggnad som kanaliseras ut via

olika myndigheter. Andra medel inom återhämtningspaketet har fyllt på olika strukturfondsprogram och möjliggjort särskilda utlysningar för projektsatsningar.

Aktuellt

Stödja näringslivets omstart

Pandemin har slagit olika mellan länets branscher. Industrin har generellt sett klarat sig bra medan företagen inom t ex besöksnäringen drabbats svårt.

Region Örebro län och Länsstyrelsen kan via sina respektive uppdrag bidra till en snabbare återstart och fortsatt acceleration för länets näringsliv.

Region Örebro län och Länsstyrelsen stöttar Näringslivet i sina ordinarie uppdrag. Under pandemin har ett antal särskilda åtgärder tagits.

Länsstyrelsen har haft uppdraget att handlägga omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag som fått ett större omsättningstapp. Länsstyrelsen har även löpande rapporterat om läget i länet till regeringen.

Region Örebro län har finansierat särskilda affärscheckar för omstart man har även drivit och finansierat en Företagsjour där drabbade företag kunnat få rådgivning. Region Örebro län har avsatt ett särskilt ramprojekt för omstart där insatser och projekt som syftar till omstart och nytänkande fått medel. Region Örebro län har stöttat kommunerna i hemesterkampanjer. Region Örebro län medfinansierar även React, EUs program för omstart. Ett av projekten drivs av Almi och Energikontoren tillsammans. Projekten syftar till att ge hållbar affärsrådgivning till företag som påverkats starkt av pandemin. Region Örebro län har tagit fram ett antal analysrapporter som visar hur pandemin påverkat näringslivet

Region Örebro län och Länsstyrelsen har tillsammans regelbundet bjudit in näringslivsaktörer och intressenter till avstämningsmöten. Syftet har varit att under pandemin få en nulägesbild över läget i länet. Mötena har letts av ordförande för Nämnden för regional tillväxt och Landshövdingen.

Uppmärksamma konsekvenser för social hållbarhet och folkhälsa

I mars 2021 presenterade Region Örebro län en första rapport *Sociala och folkhälsokonsekvenser av Covid-19*. Rapportens syfte är att följa och sammanställa sociala och folkhälsokonsekvenser av Covid-19 och Coronapandemin, dels nationellt, dels regionalt och lokalt i befolkningen i Örebro län utifrån relevanta effektmål i den regionala utvecklingsstrategin (RUS).

Rapporten har tagits fram av en arbetsgrupp i Örebro län, tillsatt av chefsgrupp folkhälsa, bestående av personer med folkhälsouppdrag i länets kommuner, RF-SISU, ÖLBF, Länsstyrelsen och Region Örebro län. Rapporten ska kunna användas som underlag för verksamheters och organisationers planering, styrning och ledning av frågor som rör sociala frågor, folkhälsa och social hållbarhet. Sammanställningen visar bland annat att pandemin innebär risk för ökad och förstärkt ojämlikhet i livsvillkor och hälsa, att redan utsatta blir mer utsatta. Ökad risk för psykisk ohälsa och suicid där t ex arbetslöshet är en riskfaktor för psykisk ohälsa och suicid, risk för negativa konsekvenser på levnadsvanor (mat, fysisk aktivitet, tobak, alkohol, narkotika, dopning och spel) samt risk för svårigheter att nå studiemål pga. förändrade former för undervisning där familjens socioekonomiska förhållanden spelar stor roll. Folkbildningen och idrottsrörelsen i Örebro län rapporterar om inställd verksamhet, minskade intäkter, permittering av personal samt minskning av antalet medlemmar i föreningar.

Målsättning 2022–2023

- Tillsammans stärka näringslivet och civilsamhället genom lägesanalyser och finansiellt stöd
- Tillsammans föra dialog och dra lärdomar med näringslivet och civilsamhället utifrån det som hänt och händer i befolkningen mot bakgrund av pandemin
- Utveckla samarbetet mellan Länsstyrelsen och Region Örebro län i sociala frågor.